

Po zimi.

o zimi zemlja počiva zbirajoč si novih moči za prihodnjo vzpomlad. Zemlja je kakor človek. Tudi človek gre zvečer k počitku in spi vsa noč. Zjutraj pa se zbudi s poživljenimi močmi. Drevesa po zimi nimajo svoje lepote, cvetice po zimi ne cvetó, trava po travnikih je zvenela in vse je tiho in zamótklo. Ni ga slišati veselega ptička, ki bi nas razveseljeval s svojimi mičnimi pesencami po zelenih gozdih in tudi veselega pastirja ni videti, da bi gnal čredo na pašo v prosto naravo. Mrzlo je, zeló mrzlo večkrat po zimi, in ljudjé se oblačijo v gorkejšo obleko in kožuhe. Po zimi ne moremo biti pri peči. Pridno kurimo vanjo, da si ogrejemo mrzlo sobo. Mnogi ubožni ljudje nimajo drv ne obleke in morajo zmrzovati! — Otroci pomagajte jim, kolikor morete in znate! —

Voda po zimi zmrzuje in se izpreminja v led; reke, potoki in ribniki so z debelim ledom pokriti; velikega mrazú zmrzujejo tudi sopare v zraku in padajo v podobi snega na zemljo. Sneg pokrije strehe, ceste, travnike, njive in goré z lepo, belo odejo ter nam ob solnčnem svitu blesti v najlepših kristalih v oči.

Ali zima, bodi si še takó huda, ima vender svoje veselje, posebno za vas, ljube otroke. Koliko veselja za vas; kadar leži sneg na debelo po vrtilih, poljih in gorah ter daje vsej pri-
snegom pokrit. Komaj ste na vrhu, vže letí drug za drugim veselo ukajoč na svojih sanéh tjá doli na sosedovo njivo, kder se mu večkrat prekopicnejo saní ter daleč proč odleté.

rodi neko posebno krasoto. Oj vem, dobro vem, koliko veselja vam delata po zimi sneg in led! Tu vas vidim, kako nesevsak svoje lične saní tjá na bližnji griček, ki je z debelim

Le poglejte Škuljevega Matijčka, kako so ga pognale hudomušne saní v zrak in Torkarjevega Nikico, ki leži s trebuhom v snegu moleč vse štiri od sebe! A vse to nič ne dá. Čim bolje vam nagajajo neporedne saní, temveč je veselja in prijetne zabave za vas.

In kdo je zopet ondù na pomrznem ribniku? Cela tolpa vaših tovarišev, ki se dričajo po opolzkem ledu, da se jim kar kadí izpod nog. Nu, nihče vam ne zameri tega vašega veselja, da bi si le čuvali ljubega zdravja, ki je po zimi večkrat v velikej nevarnosti za vas. A še mnogo drugega veselja vam daje zimski čas. Po zimi sv. Miklavž nosí, po zimi so veseli božični prazniki, potlej novo leto, praznik sv. treh kraljev i. t. d. Vse to vam prinaša dokaj radostí in veselja. Ob dolgih zimskih večerih sedite v hiši za pečjó ter se

igrate z orehi in jabolki ali pa čitate koristne knjige ter se takó prav prijetno zabavate.

Vse to je lepo in pravo, otroci ljubi! samó da ne pozabite ónega dobrega očeta, ki je dal vsakej letnej dóbi njeno posebno veselje. In to je Bog v nebesih, ki se z vami raduje, dokler ste še nedolžni, pridni in veseli.

Ivan T.

Lov na ribáke ali kite.

glasilu „Export“ centralnega društva za trgovinsko zemljepisje nahajajo se po največ izvrstno pisani članki o lovu na ribáke ali kite. Iz teh člankov podam tudi vam tukaj nekatere bolj zanimive črtice.

Oglejmo si ribáke od najmanjšega do največjega, rekše: od meter dolgega delpina (*Delphinus Delphis*) pa do ónega morsklega gorostasa, ki je po 30 metrov dolg in ima po 60 *cm* debelo mast na sebi, pa bomo našli, da imamo dve vrsti kitov: kite z zobmi in kite brez zób.

Prvi so za trgovino velike vrednosti zaradi zób, ki so pri odraslem kitu po 10 metrov dolgi in do 60 *cm* debeli. Ti ribáki plavajo v družbi po sto in sto vkupe redoma za prvim, kakor za kakim vodnikom. Z odraslimi se spuščati v boj bilo bi zeló opasno (nevarno), ker razdraženi razbijó lahko ladijo s svojim strahovitim orožjem. Pomorščaki vedó za njih prebivališča ter se jih izogibljejo. Bilo je 1865. leta, da je tak gorostasni kit v dveh urah razdjel 9 ladij in ubil 9 ljudi.

Kiti z zobmi se nahajajo v tropičnem (gorkem), brez zób pa v mrzlem morji. Prvi plavajo zeló naglo ter preplavajo po 14—15 milj daljave v jednj uri. Vže v starodavnih časih so pomorščaki pridno lovili kite ter mislili, da jih ni več dobiti. Ali Amerikanci so ustanovili 1872. leta nekako posebno delniško društvo, katero se je takó razvilo, da je vže 1875. l. imelo 735 ladij, s katerimi so nalovili do 7000 kitov na leto.

Od te dóbe se je število kitov zmanjšalo in tudi lov na kite ni več takó velikansk, kakor je bil rečenega leta. Število ladij se je znižalo na 163, ki pa včasih po 2 do 3 leta izostanejo. Nekateri pomorski kapitani, ki se pečajo z lovom na kite, ne vrnejo se po 12 do 15 let domóv. Boj sè starim kitom je zeló opasen ter je treba velike previdnosti in spretnosti pri takem boji, komur je njegovega življenja mar. Pripoveduje se, da so se nekoč dobrih 60 ur borili, predno so zmagali to grozovito morsko žival. A trud se jim je tudi dobro izplačal, ker so dobili do 600 stotov (centov) ribje masti.

Jeden sam kit, ki so ga 1866. l. ubili, dal je 10.000 ton kitovine in jeden sam tak lov vrže do 25.000 goldinarjev dobička.

Dogodilo se je vže, da je ranjen kit 1500 metrov globoko pod vodo zginil ter ga poldrugo uro ni bilo na površje. Naposled so ga vender ulovili. Lov na kite je dal Amerikancem od 1804. do 1877. leta do 800.000.000 goldinarjev dobička.

Pétrova.